

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 *Titlul actului normativ*

**LEGE pentru aprobarea Ordonanței de urgență
privind modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.114/2021 pentru
modificarea unor acte normative, precum și reglementarea unor măsuri în
domeniul protecției drepturilor persoanelor cu dizabilități**

Secțiunea a 2-a *Motivul emiterii actului normativ*

2.1. Sursa proiectului de act normativ
Ministerul Muncii și Solidarității Sociale

2.2. Descrierea situației actuale

În prezent, numărul total de persoane cu dizabilități comunicat Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități, de către direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București, este de 853.465 persoane. Dintre acestea, 97,96 % (836.074 persoane) se află în îngrijirea familiilor și/sau trăiesc independent și 2,04 % (17.391 persoane) se află în instituțiile publice rezidențiale de asistență socială pentru persoanele adulte cu dizabilități, coordonate de Ministerul Muncii și Solidarității Sociale prin Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități.

OUG nr. 69/2018 pentru modificarea Legii nr. 448/2006 prevede capacitatea centrelor rezidențiale pentru persoane adulte cu handicap, fără a depăși 50 de locuri. Totodată, acest act normativ a instituit, până la data de 31 decembrie 2018, următoarele obligații:

✓ Reorganizarea centrelor rezidențiale, publice sau private, cu avizul Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități, ținând cont de nevoile individuale ale beneficiarilor corelate cu standardele specifice de calitate în vigoare.

✓ Elaborarea, de către direcțiile generale de asistență generală și protecția copilului județene, respectiv ale sectoarelor municipiului București și de către furnizorii de servicii sociale privați acreditați, a planurilor de restructurare a centrelor rezidențiale cu capacitate mai mare de 50 de locuri, cu avizul Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități, care cuprind acțiuni planificate pentru perioada 2019 - 2021 cu scopul de a asigura tranziția persoanelor cu handicap beneficiare de servicii sociale, din instituții rezidențiale de tip vechi în alternativele de tip familial sau rezidențial nou-înființate.

Termenul de 31 decembrie 2021 până la care procesul urma să se finalizeze a fost prelungit până la data de 31 decembrie 2023, prin OUG nr.114/2021 pentru modificarea unor acte normative, precum și reglementarea unor măsuri în domeniul protecției drepturilor persoanelor cu dizabilități.

Procesul dezinstituționalizării persoanelor adulte cu dizabilități în România face parte din reformele ambițioase ale României în contextul în care abia prin Strategia Națională "O societate fără bariere pentru persoanele cu dizabilități" 2015 – 2020, au fost cuprinse

ca obiective dezinstituționalizarea și dezvoltarea de măsuri alternative în comunitate prin servicii de tip locuințe protejate și servicii de zi (centre de zi, servicii de recuperare neuromotorie de tip ambulatoriu, servicii de asistență și suport, centre respiro/centre de criză, servicii de îngrijire la domiciliu, echipe mobile de servicii), proces prevăzut prin Strategia națională privind prevenirea instituționalizării persoanelor adulte cu dizabilități și accelerarea procesului.

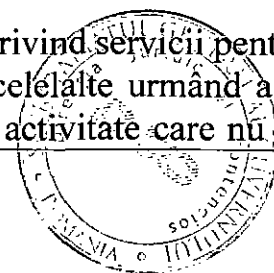
Aceste intervenții sunt dintre cele mai anevoioase în condițiile lipsei resurselor financiare, materiale și umane întrucât presupune dezvoltarea unei rețele, la nivel național, de infrastructură caracteristică sistemului de servicii sociale, cu asigurarea tuturor elementelor de accesibilitate pentru persoanele cu dizabilități, precum și de asigurare a personalului de specialitate care să răspundă tuturor nevoilor speciale ale acestei categorii de beneficiari.

În ultimii ani România a beneficiat de suport din partea programelor cu finanțare europeană, care au răspuns parțial nevoii de asigurare a infrastructurii specifice și în primul rând în ceea ce privește nevoia de locuire, în condițiile restructurării centrelor rezidențiale vechi, cu capacitate mai mare de 50 de locuri, și asigurării transferului persoanelor cu handicap în alternative de tip familial înființate/dezvoltate în cadrul comunității.

Ca surse de finanțare a procesului de dezinstituționalizare, au fost antrenate atât fonduri din bugetul de stat prin Programele de interes național gestionate de Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități, cât și fonduri din același buget pentru susținerea funcționalității actualelor servicii până la momentul reorganizării, respectiv al restructurării. În complementaritate, consiliile județene au contribuit din bugetul județean atât la implementarea programelor respective, cât și la susținerea funcționării serviciilor rezidențiale. În plus, tot consiliilor județene le revine sarcina de a aloca fonduri din bugetele județene pentru dezvoltarea, modernizarea unor servicii sociale rezidențiale reorganizate, astfel încât acestea să asigure activități la un nivel calitativ superior pentru persoanele adulte cu dizabilități.

Prin cele două programe "Înființarea de servicii sociale de tip centre de zi, centre respiro/centre de criză și locuințe protejate în vederea dezinstituționalizării persoanelor cu dizabilități aflate în instituții de tip vechi și pentru prevenirea instituționalizării persoanelor cu dizabilități din comunitate", aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 798/2016, și a programului de interes național în domeniul protecției și promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități "Înființarea de servicii sociale în vederea asigurării tranziției tinerilor cu dizabilități de la sistemul de protecție specială a copilului către sistemul de protecție a persoanelor adulte cu dizabilități", aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 193/2018, sunt în derulare 57 de obiective de investiții, din care 54% din proiecte sunt într-un risc major de întârziere, nu au contracte de lucrări semnate, 7 proiecte se finalizează, 2 sunt finalizate, iar restul sunt în diferite stadii dar cu șanse mici de finalizare, această situație fiind determinată și de faptul că nu au fost asigurate sursele de finanțare, de la bugetul de stat, programul fiind multianual iar 26 % din suma este alocată în anul 2024.

De asemenea prin POR sunt finanțate un număr de 21 proiecte privind servicii pentru persoane adulte cu dizabilități, din care sunt finalizate numai 4, celelalte urmând a fi finalizate până la sfârșitul anului, dar trebuie acreditate/licentiate, activitate care nu se

poate realiza până la 31.12.2023. Mai mult, după finalizarea proiectelor, realizarea lucrărilor, a dotărilor și a angajării de personal, acreditarea/licențierea fiecărui centru, nu se pot realiza până la 31 decembrie 2023.

Implicarea administrației publice locale de la nivel de județ, municipiu, oraș sau comună în procesul de dezinstituționalizare și de prevenire a instituționalizării este decisivă și în considerarea dificultăților financiare cu care se confruntă furnizorii de servicii sociale publice în procesul de adaptare, reorganizare și restructurare a centrelor pentru persoane adulte cu dizabilități, este necesară o orientare a resurselor financiare din bugetele consiliilor județene/locale exclusiv în vederea dezvoltării serviciilor sociale în comunitate, potrivit nevoilor persoanelor adulte cu dizabilități, ceea ce va contribui la accelerarea procesului dezinstituționalizării.

Având în vedere faptul că dezinstituționalizarea presupune atât pregătirea cât și transferul persoanelor cu dizabilități spre servicii în comunitate, în conformitate cu nevoile specifice ale acestora, în condițiile în care persoanele cu dizabilități se află în centre rezidențiale pe perioade îndelungate, transferul acestora către alte instituții implică o pregătire atentă și îndelungată, în scopul evitării riscului de reinstituționalizare a acestora. Grăbirea procesului de dezinstituționalizare poate provoca tulburări comportamentale în rândul persoanelor cu dizabilități prin acordarea de servicii neadecvate, care nu se potrivesc întocmai nevoilor individuale fără a asigura cadrul pentru exercitarea deplină a drepturilor persoanelor cu dizabilități, inclusiv la viață independentă și integrare în comunitate, la respectarea demnității și la nediscriminare, cu consecințe negative grave.

Analizând stadiul realizării planurilor de restructurare din fiecare județ, rezultă ca sunt probleme privind finalizarea acestora, ceea ce va determina ca, pentru anul 2024, să nu se aloce sume de la bugetul de stat, prin proiectul de lege de aprobare a bugetului de stat pe anul 2024, pentru finanțarea acestei activități, urmând ca județele, din bugetul propriu, să finanțeze integral asistența socială, cu impact asupra bugetelor județelor care nu au venituri proprii din impozite și taxe locale, ci numai cota de 15% din impozitul pe venit colectat la nivelul județului, surse de finanțare limitate, inclusiv o subfinanțare a acestei activități.

În acest sens planificarea tipurilor de servicii necesare în comunitate, a surselor de finanțare aferente și a acțiunilor de pregătire în vederea transferurilor persoanelor cu dizabilități în siguranță și în conformitate cu nevoile individuale, implică prelungirea în regim de urgență a termenului de restructurare a centrelor rezidențiale cu capacitatea mai mare de 50 de locuri, stabilit prin art.II alin.(1) din OUG nr.69/2018 pentru modificarea Legii nr. 448/2006 .

Un alt argument este neconcordanța între termenul de finalizare a proiectelor finanțate prin PIN1 și PIN 2 care este 31 decembrie 2024, conform H.G. nr.193/2018 și termenul de finalizare a planurilor de restructurare care, potrivit OUG nr.114/2021, este 31 decembrie 2023, după care nu se mai primesc sume de la bugetul de stat pentru finanțarea acestei activități.

În ceea ce privește alocările financiare viitoare prin programele europene (Planul Național de Redresare și Reziliență, Programul Operațional de Incluziune și Demnitate Socială) acestea sunt esențiale pentru finalizarea procesului dezinstituționalizării, iar în

acest sens solicitările atât pentru bugetul de stat cât și pentru cel al consiliilor județene vor continua în complementaritate.

OUG nr.114/2021 pentru modificarea unor acte normative, precum și reglementarea unor măsuri în domeniul protecției drepturilor persoanelor cu dizabilități prevede la alin.(2) al art. IV faptul că începând cu data de 1 ianuarie 2024, finanțarea centrelor rezidențiale a căror capacitate este mai mare de 50 de locuri și pentru care nu au fost implementate planurile de restructurare aprobate se asigură exclusiv din bugetul județului, respectiv al sectorului municipiului București.

Solicitarea nr.2999 din 04 sept. 2023 a Uniunii Național a Consiliilor Județene din România adresată Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, Ministerului Muncii și Solidarității Sociale și Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități.

2.3. Schimbări preconizate

Prezentul proiect are în vedere prelungirea perioadei acțiunilor planificate cuprinse în planurile de restructurare, până la 1 ianuarie 2025 cu scopul de a asigura tranziția persoanelor cu handicap beneficiare de servicii sociale în instituții rezidențiale de tip vechi, în alternativele de tip familial sau rezidențial nou-înființate.

Având în vedere noul termen, pentru coerență, începând cu data de 1 ianuarie 2025 finanțarea centrelor rezidențiale a căror capacitate este mai mare de 50 de locuri și pentru care nu au fost îndeplinite obligațiile privind finalizarea planurilor de restructurare a acestora, să se asigure exclusiv din bugetul județului, respectiv al sectorului municipiului București.

2.4. Alte informații Nu este cazul.

Secțiunea a 3-a ***Impactul socioeconomic***

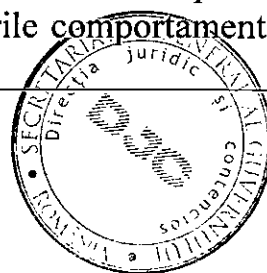
3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Prin intrarea în vigoare a actului normativ va fi asigurat accesul la locuire pentru persoanele adulte cu dizabilități, una dintre condițiile esențiale pentru asigurarea unui trai independent, în conformitate cu prevederile Convenției ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități. Totodată, se asigură tranziția din serviciile sociale rezidențiale publice în comunitate și prevenirea instituționalizării persoanelor adulte cu dizabilități care la acest moment trăiesc independent în comunitate.

3.2. Impactul social

Prezentul proiect de act normativ va avea un impact pozitiv asupra calității vieții persoanelor adulte cu dizabilități, pentru a răspunde nevoilor individuale de viață în comunitate a acestora.

Din punct de vedere social se creează condițiile, astfel încât persoanele cu dizabilități să beneficieze de perioade mai lungi de pregătire pentru transfer din centrele de capacitate mare în alternative de tip familial, astfel încât să se evite tulburările comportamentale sau riscurile de neadaptare a acestora.

De asemenea, în această perioadă de timp se pot organiza activități de sensibilizare cu privire la includerea persoanelor cu dizabilități în comunitate, astfel încât susținerea și sprijinul acestora să fie mai eficiente.

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.4. Impact macroeconomic

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.5. Impact asupra mediului de afaceri

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.6. Impactul asupra mediului înconjurător

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.9. Alte informații

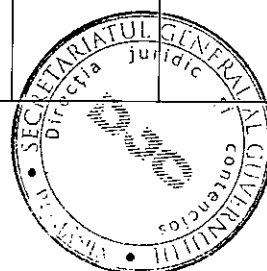
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

Secțiunea a 4-a

***Impactul financiar asupra bugetului general consolidat,
atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani) , inclusiv
informații cu privire la cheltuieli și venituri***

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe 5 ani
1	2 2023	3 2024	4 2025	5 2026	6 2027	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, în plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
i) impozit pe profit						
ii) sume defalcate din TVA						
b). bugete locale						
i) sume defalcate din TVA						

c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i) contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri						
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, în plus, din care:						
a). buget de stat, din acesta: i) cheltuieli de personal ii) bunuri și servicii iii) alte tipuri de cheltuieli						
b) bugete locale: i) cheltuieli de personal ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i) cheltuieli de personal ii) bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli						
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:	0	0	0	0	0	0
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: 1. fișa financiară prevăzută la art. 15 din <i>Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice</i> , cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată;						

2. declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară. Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

4.8. Alte informații

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

Secțiunea a 5-a
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ:

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.6. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a
Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

Nu este cazul.

6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate. Nu este cazul.

6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale.

Proiectul de act normativ a fost transmis pentru consultare structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale, solicitându-se punct de vedere de la Asociația Comunelor din România, Asociația Municipiilor din România, Asociația Orașelor din România, respectiv de la Uniunea Națională a Consiliilor Județene din România, prin adresa nr. 371/CVB/02.10.2023.

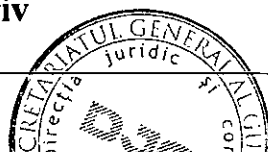
Rezultatele consultării:

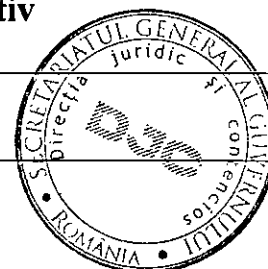
Data primirii punctelor de vedere din partea structurilor asociative:

- adresa AMR nr. 796/04.10.2023 - fără observații

- adresa UNCJR nr. 3318/06.10.2023 - cu observații Modalitate de preluare a observațiilor/propunerilor sau motivarea nepreluării acestora. - Proiectul de act normativ a fost refăcut, prin preluarea observației UNCJR, în sensul modificării art. III alin (2) din Ordonanța de urgență nr. 114/2021 pentru modificarea unor acte normative, precum și reglementarea unor măsuri în domeniul protecției drepturilor persoanelor cu dizabilități, cu prelungirea termenului Planului de restructurare a centrului, acțiune planificată pentru a fi implementată în perioada 2021-2024.
6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative Nu este cazul.
6.5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi Proiectul actului normativ a fost avizat de Consiliul Legislativ prin avizul nr.1008/2023 și de Consiliul Economic și Social prin avizul nr. 7293/2023.
6.6. Alte informații Nu este cazul.
<i>Secțiunea a 7-a</i> <i>Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ</i>
7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ Proiectul de act normativ a fost elaborat cu aplicarea prevederilor Legii nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată. Prezentul proiect de act normativ a fost supus comentariilor publicului, prin publicarea pe pagina de internet a Ministerului Muncii și Solidarității Sociale, începând cu data de 29.09.2023. Au fost întreprinse demersurile legale prevăzute de art. 7 din Regulamentul privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 561/2009.
7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
<i>Secțiunea a 8-a</i> <i>Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ</i>
8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ Nu este cazul.
8.2. Alte informații Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului privind modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.114/2021 pentru modificarea unor acte normative, precum și reglementarea unor măsuri în domeniul protecției drepturilor persoanelor cu dizabilități, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

ION-MARCEL CIOLEACU

